

PRIOPĆENJE

POVJERENSTVO ZA UTVRĐIVANJE POVREDE HRVATSKIH ZAKONA I PROPISA U PODRUČJU ZAŠTITE OKOLIŠA I ZAŠTITE POTROŠAČA

Slučaj nesukladnosti motora s kompresijskim paljenjem Volkswagen Grupe (VW) vezano uz emisije NO_x

Dana 18. rujna 2015. godine Agencija za zaštitu okoliša Sjedinjenih Američkih Država (EPA) izdala je obavijest o kršenju Zakona o čistom zraku od strane Volkswagen Grupe (VAG). U objašnjenju se navodi da je u VAG motorima s kompresijskim paljenjem koji su ugrađivani u više modela automobila u razdoblju od 2009. do 2015. godine pronađen softver koji zaobilazi EPA emisijske standarde emisije ispušnih plinova.

Softver koji je korišten od strane VAG definiran je kao tzv. poremećajni uređaj (engl. *defeat device*), čija je uporaba zabranjena i u Europskoj uniji sukladno odredbama iz članka 5. Uredbe 715/2007/EU. Poremećajni uređaj definiran je kao dio ili sklop koji prepoznaje temperaturu, brzinu vozila, brzinu vrtnje motora, stupanj prijenosa mjenjača ili bilo koji drugi parametar za potrebe aktiviranja, modulacije, usporavanja ili prekidanja funkcije nekog dijela u sustavu za kontrolu emisije, pri čemu se smanjuje učinkovitost sustava za kontrolu emisije, u uvjetima koje je razumno očekivati da mogu nastupiti pri uobičajenom radu i upotrebi vozila.

Nakon toga otkrića VAG je priznao da je i na području Europske Unije stavljao na tržište automobile odnosno motore opremljene softverom koji optimizira emisiju dušikovih oksida (NO_x) prilikom NEDC (engl. *New European Driving Cycle*) postupka ispitivanja. Ova manipulacija imala je utjecaja na emisiju ispušnih plinova iz vozila u koja su bili ugrađivani motori oznake EA 189, a to su TDI motori EURO IV i EURO V s kompresijskim paljenjem zapremine 1,2 l, 1,6 l i 2,0 l, proizvedeni u razdoblju od 2008. do 2014. godine.

Prema informacijama iz VAG radi se o približno 8,5 miliona vozila u Europi, od čega se na hrvatskom tržištu prema podacima iz Centra za vozila hrvatske d.d. nalazi 33.439 takvih vozila marke Volkswagen, Audi, Škoda i Seat.

Dana 7. listopada 2015. godine njemački Savezna služba za motorna vozila (KBA), koja je kao nadležno tijelo za homologaciju vozila u Republici Njemačkoj odobrila veći broj tipova vozila (marke Volkswagen i Audi) s EA 189 motorima, donijela je odluku o opozivu (engl. *recall*) spornih vozila prema članku 30. Direktive 2007/46/EZ o uspostavi okvira za homologaciju motornih vozila i njihovih prikolica te sustava, sastavnih dijelova i zasebnih tehničkih jedinica namijenjenih za takva vozila.

U skladu s tim donesen je plan mjera i vremenski plan kojim se VAG obvezuje da sva vozila odnosno motore moraju uskladiti s EU propisima putem slijedećih mjera:

- za vozila s 1,2 i 2,0 l motorom - prilagodba softvera upravljačke jedinice motora
- za vozila s 1,6 l motorom - prilagodba softvera i hardvera upravljačke jedinice motora

Odlukom je određeno da opoziv kreće od siječnja 2016. godine, a detaljnije o tome će VW odnosno njegov generalni zastupnik za marke VW, Audi, SEAT i ŠKODA u Republici Hrvatskoj tvrtka Porsche Croatia d.o.o. obavijestiti sve vlasnike, na čija se vozila u Republici Hrvatskoj odnosi ovaj slučaj, dostavom obavijesti na kućnu adresu, putem web stranice te drugih sredstava javnog priopćavanja. Otklanjanje nepravilnosti će se provoditi putem pozivne servisne mjere u ovlaštenim servisima za VW/VAG vozila. Troškove za potrebne mjere snositi će VW i biti će potpuno besplatne za vlasnike vozila.

Povjerenstvo će u okviru zakonskih propisa pomoći da pozivna mjera bude što uspješnija, te u daljnjem radu razmotriti i moguće dodatne opcije i eventualne prijedloge kojima će se omogućiti da što je moguće veći broj vlasnika vozila dobije obavijest o provođenju ove pozivne servisne mjere.

Kupci mogu nastaviti koristiti svoja vozila bez ikakvih ograničenja budući da navedena problematika ne utječe na sigurnost i mobilnost vozila.

Nadalje, ovdje se ne radi o skandalu manipuliranja rezultatima na eko testovima, već se radi o manipuliranju rezultatima certifikacije emisije ispušnih plinova u SAD (homologacijsko ispitivanje), posebno onečišćujućih tvari NO_x i čestica. Rezultate homologacijskih ispitivanja emisije ispušnih plinova nije moguće povezati s referentnim vrijednostima proizvođača koje se koriste kod ispitivanja sastava ispušnih plinova prilikom redovnog tehničkog pregleda. Referentne vrijednosti proizvođača za ispitivanje sastava ispušnih plinova namijenjene su samo za tu svrhu jer se to ispitivanje provodi kod vozila u mirovanju i kod neopterećenog motora, te služi isključivo kao brzi indikator ispravnosti motora i sustava naknadne obrade ispušnih plinova. Isto tako ne postoji poveznica između pogodenih vozila s provjerom ispušnih plinova pri provođenju "Eko testa" na redovitim tehničkim pregledima u Republici Hrvatskoj.

Nastavno na predmetni slučaj, države članice EU-a su ubrzale aktivnosti i dogovorile nove rokove donošenja i primjene tehničke regulative odnosno provođenja testova za određivanje stvarne emisije vozila tijekom vožnje na području EU. Također, Tehnički odbor za motorna vozila predstavnika zemalja članica se složio da će ovaj dogovor imati obvezujuću ulogu i za sva ovlaštena (homologacijska) tijela država članica koja izdaju tipska odobrenja u EU.

Sve trenutne i daljnje aktivnosti, komunikacija i prijedlozi mjera oko cijelog slučaja nesukladnosti VW motora s kompresijskim paljenjem kao i njegovo rješavanje, vodi se za cijelu EU (za sve zemlje članice) na razini Europske komisije i ostalih nadležnih tijela EU s proizvođačem Volkswagen Grupom.

O svim daljnjim informacijama i aktivnostima vezano uz ovaj slučaj, Povjerenstvo će transparentno izvještivati svu zainteresiranu javnost.